

Grundtvig: Efter den Erklæring, vi hys hørte af den høitagtede Justitsminister, kunne vi vel spare os al Uleilighed, ialfald under nærværende Sæde, med yderligere at behandle dette Lovforslag; jeg skal imidlertid sige, at betragter jeg dette Lovforslag som en Samarbeiden af eller en Erstatning for den Lov af 1769, der bestemmer de Betingelser, hvorunder de offentlige Stiftelser skulde overlade deres Gods til Fæsterne, da maa jeg finde, at den nu foreliggende Lov ikke er saa gunstig for Fæsterne, som den gamle var, og betragter jeg det nærværende Lovforslag som — det er jo ogsaa paa en Maade antydet, at det skal være det — et Slags Rødanker eller som en Tilflugt i Fortvivelse over, at en Lov om Fæstevæsenet i det Hele synes at være uden Haab, saa finder jeg ogsaa, at Forslaget ikke har Meget paa sig. Jeg vil derfor i den Anledning spørge de ærede Herrer, som have havt det i deres Haand, saa vidt muligt at føre denne vigtige Sag frem, hvorfor de ikke, hvad der synes mig laae særdeles nær, selv have udarbejdet et saadant Lovforslag til Fæstevæsenets Ordning, som vi havde ventet, og det vel med Grund, fra Regjeringen, men som den gjentagne Gange har erklæret os ligejaalibt at kunne forelægge i den nærmeste Fremtid som under dette Sæde; mig synes, at det Gæste der var at gjøre, det var, at udarbejde en Lov, klarliggen bygget paa de Grundfætninger, som begge Thing isjor vedkjendte sig, udarbejde en saadan Lov, som kunde være sikker paa at vinde begge Thingenes Medhold, og da blive med at indstille denne Lov til Regjeringens Bekræftelse. Jeg skulde idetmindste mene, efter Alt hvad jeg historisk kjender til Statsforhold, at det saa ikke vilde være længe, inden Regjeringen enten vilde finde sig bevæget til at bekræfte en saadan Lov eller ogsaa forelægge en anden Løsning af Spørgsmaalet, som kunde finde Thingenes Bisfald.

Hasselbalch: Jeg skal indskrænke mig til et Par ganske korte Bemærkninger, idet jeg i alle Henseender er fuldkommen enig i, hvad der er bleven udtalt af de ærede Forslagsstillere, der have havt Ordet. Jeg har tilladt mig at bede om Ordet, fordi det forekommer

mig, at der i eet Punkt er nogen Uklarhed tilstede. Naar det nemlig i den første Paragraph er udtalt, at Loven angaaer offentlige Stiftelsers Gods og det beneficerede Gods, naar det er bortfæstet eller bortleiet til Gaardmænd eller Huusmænd, da er der vistnok en ikke ringe Forskel mellem Huusmændenes og Gaardmændenes Stilling ligeoverfor den nærværende Fæstevogtning, og desuden hedder det i § 2, at Eiendommenes, altsaa saavel Gaardenes som Husenes Taxation, skal foregaae med Hensyn til, at de ere Fæstevogtningen undergivne. Det kunde derfor interessere mig meget at høre en Udtalelse fra de ærede Forslagsstillere, om det er Meningen, at Husene ved en saadan Taxation skulle ansættes til den Værdi, de have, uden at være Fæstevang undergivne, eller om de skulle sættes efter den Værdi, som de have, naar Fæstebaandet hviler paa dem. Med Hensyn til § 4 maa jeg dernæst bemærke, at den Godtgjørelse — som den ærede første Taler (Tscherning) udtrykte sig — der tilkommer den nærværende Fæster eller Leier for hans nærværende Fæsteret, vel, som den samme ærede Taler yttrede, maa ligge i at have de $\frac{4}{5}$ af Kjøbesummen rentefri; jeg maa altsaa antage, og det kan vel ogsaa forstaaes saaledes efter § 2, at den Taxation, der skal foregaae af Eiendommen, skal ikke gaae ud paa at udfinde dens Værdi saaledes, at det, at der efter det eksisterende Fæstebrev paahviler Eiendommen et Fæstebaand, skal tages i Betragtning ved Taxationen. Det forekommer mig, at det kunde være ønskeligt, om der ogsaa derom kunde finde en Udtalelse Sted.

Tscherning: Jeg maa oprigtig tilstaae, at det slet ikke har været mig muligt at forstaae det sidste Spørgsmaal, men jeg troer heller ikke, at Besvarelsen deraf paa dette Stadium har noget Væsentligt at betyde. Hvad derimod det første Spørgsmaal angaaer, saa er det naturligt, at Taxationen skal finde Sted efter de Egenstaber, som Eiendommen har. Den Eiendom, der er undergivet den strænge Fæstevogtning, bliver derved saameget lavere i Værdien, hvilket hidrører fra den Indskrænkning, hvormed den bestides. Den Eiendom derimod, som bestides med en ringe Indskrænkning, kommer